

[Damsgaard.]

grund til lige at hæfte sig ved dette forhold, fordi det giver anledning til at afklare et forhold, som også vil gælde den enkelte borgers indkomst i 1971. Om man så tænkte sig, at enhver indkomst- og prisændring gik i stå nytårsaften, og at indkomster og priser forblev uændrede hele 1971, så ville de fleste borgeres indkomster blive større i 1971, end de var i 1970. Det skyldes simpelt hen, at de fleste borgeres indkomster er steget gradvis igennem 1970, og det tilsvarende gælder mange priser. Men i 1971 vil disse stigninger virke hele året, hvor de kun har virket i en større eller mindre del af 1970. Det samme gælder statens budget, og hertil kommer, at posterne på finanslovsforslaget traditionelt opføres i de priser, som gjaldt den foregående 1. april, altså for 8 måneder siden. Reserverne til pris- og lønstigninger skal altså forlods dække de stigninger, som allerede er sket, og er absolut ikke udtryk for, at finanslovsforslaget giver plads for yderligere stigning i lønninger og priser på 8 pct. i 1971. Jeg har ønsket at understrege dette, så ikke der skal opstå myter om disse forskellige procenttal.

På samme måde betyder stigningerne undervejs i 1970, at borgernes indkomster for 1971 forlods vil blive større, end de var for 1970, fordi stigningerne nu virker hele året. Overenskomstforhandlingerne og regeringens indkomstpølitik drejer sig om de rammer, som er lagt for disse ting, drejer sig om, hvad vi kan tillade os at bevilge hverandre i indkomststigninger — og det er efter mine lægmandsbetragtninger ikke ret meget, hvis vi vil være fornuftige.

Jeg har hæftet mig ved dette, fordi det kan være nyttigt at gøre klart, hvad det er for tal, vi taler om, men også for at understrege, at vi igennem de senere år har haft en meget stærk indkomststigning og en meget stærk reel produktions- og velstandsfremgang i vort samfund. Vi bruger i år privat og offentligt til investering og forbrug, samlet og opgjort i reelle goder, henimod en snes pct. mere end i 1967, altså for blot 3 år siden. $\frac{3}{4}$ af denne store fremgang er modsvaret af fremgang i den indenlandske produktion. Denne reelle fremgang i produktion og velstand i disse tre år er dog et resultat, som nok er værd at nævne, nok er værd at værne.

Men vi har altså i en årrække ikke nøjedes med at øge forbrug og investering i takt med produktionsfremgangen. Vi har gennem gældsætning i udlandet i virkeligheden taget forskud på produktionsfremgang i 1971 og i de nærmest følgende år. Derfor må vi se i øjnene, at vi i de næste par år ikke kan sætte vort forbrug yderligere op i helt samme takt, som vi har gjort det i 1960'erne hvor vi tog på forskud. Den nødvendighed som følger af, at vi ikke kan øge vor gæld til udlandet i det uendelige, sætter snævre rammer for den indenlandske efterspørgselsstigning, som man overhovedet kan tillade. De organisationsledere, som forhandler overenskomster, bør ikke nære illusioner om, at en regering kan afværge følgerne, hvis en omkostningsstigning måtte føre til, at eksporten og det kommende års begrænsede indenlandske efterspørgsel ikke kan aftage produktionen ved fuld kapacitetsudnyttelse.

Det er den samme nødvendighedslov, som ligger bag den beskæring af statsudgifternes stigning, som kommer til udtryk i finanslovsforslaget og i en række særlige lovforslag. Jeg skal ikke komme ind på enkeltheder i disse mange spareforslag. De reducerer stigningstakten for statsudgifterne med næsten 1 milliard kr. for det kommende år og noget tilsvarende for de nærmest følgende år. Vi har for første gang for alvor inddraget de såkaldte lovbundne udgifter heri, og lovforslagene herom er for en dels vedkommende allerede fremsat her i tinget. Lad mig imidlertid sige, at det drejer sig om beskæring af udgifter, som vi naturligvis gerne så vi havde råd til, men som vi må erkende at økonomien, hvis vi vil have en rimelig balance, og det vil vi, endnu ikke er til, hvis det i hvert fald ikke skal gå ud over vigtigere ting. Det er aldrig rart at skære bort af ting, som man gerne så gennemført, men jeg mener, det er nødvendigt. Det foreliggende finanslovsforslag er, tør jeg godt sige, støvsuget for besparelsesmuligheder med større grundighed end måske noget tidligere forslag, uden at jeg dog dermed vil sige, at besparelsesmulighederne er udtømt. Det er de efter min mening absolut ikke, hvis nødvendigheden byder os at finde flere.

Netop denne baggrund gør det naturligt med et par bemærkninger om styringen af de offentlige budgetter på lidt længere sigt,